

Szerkesztési iroda:
Nagy-Becskerek,
Zápoly-utca 1-48 szám.
Ez a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Fleisz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápoly-utca 1.
Hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTAI

POLITIKAI NAPILAP.
Feltalálta szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Égész évre ———— 12 \$
Félévre ———— 6 \$
Negyedévre ———— 3 \$
Egy hónapra ———— 1 \$
— Egyen száma ára 4 kr. —
Hirdetések
A kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-irodáknál.
Magyarországi kiadás
Kiadó: Dr. Brájer Lajos

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 285. szám.

Kedd, december '4.

Apponyiék.

Nagybecskerek, dec. 14.

A nemzeti párt egyhangulag elfogadta az Ausztriához való gazdasági viszonyunk önálló ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatot. Ezt a határozatot úgy indokolta és magyarázta, hogy az adott viszonyok közt nem létezik más kivezető út és hogy lényegében ez a javaslat nem jelent egyebet, mint csak azt a provizóriumot, melyet a párt f. évi október hónap már megszavazott. A párt határozata tehát nem hangozhatott másképp, mint a hogy tényleg hangzik és amint a képviselőház egyik ülésében gróf Apponyi Albert be fogja jelenteni.

Apponyi felfogása szerint a jelen pillanat Magyarországra nézve történelmi fontossága és e felfogást Magyarország minden higgadtan gondolkozó eleme osztja vele Magyarország és annak a monarchiában elfoglalt állása egész Európa közvéleményében forduló ponthoz érkezett, mert ama körök is, melyek e nézet elől eddig elzárkóztak, arra a szilárd meggyőződésre jutottak, hogy Magyarország önállósága és állami függetlensége egyik legmegbízhatóbb támasza a monarchiának. Ezt az erkölcsi erőt semmi körülmények közt sem szabad kockáztatni, mert Magyarország érdeke az, hogy a monarchia általános megrázkódása közepett szilárd pontot és megbízható támaszt képezzen, tántoríthatatlanul és erősen a maga önálló államiságában.

Fel kell tennünk, hogy végre a függetlenségi párt is, mely most végzetes obstrukcióba lovaltatta magát turbulens elemei által, arra a bazafias belátásra fog jutni, hogy az ország ügyeit mégis csak el kell intézni és hogy a közgazdasági kérdésekben nem szabad függő ügyeknek létezniök. 1898. január 1-én minden a feje tetején álljon és rendezetlenség, fejtelenség, anarchia uralkodjék a gazdasági ügyekben? Semmi körülmények közt sem szabad annak megtörténni, hogy közgazdasági vonatkozásaink, kereskedelem és for-

galom december 31-én törvényen kívüli állapotba jussanak és hogy mindenki, még a leghivatatlanabbak által is a saját előnyükre kihasználtsanak.

Midőn a már egyszer elhatározott provizóriumot még egyszer, de tekintet nélkül az osztrák reichsra, elhatározzuk, ezzel nem teremtünk más állapotokat azoknál, melyeket októberben elhatároztunk. Ez a határozat ezer és ezer olyan ügynek a rendezését jelenti, melyek különben a levegőben lógnának és jelenti egy pillanatnyi szükség kielégítését. A vámszövettség és a bank ideiglenesen meghosszabbítatik, amint azt már amúgy is elhatároztuk, a kvótakérdést pedig egy évre a király döntésére bizzuk.

Ez az eljárás semmiképpen sem lehet kárunkra, hanem csak hasznunkra. Vajjon ezt a mai törvényt nagy gazdasági előnyök fogják-e kísérni, azt nem lehet okvetlenül állítani, mert a gazdasági előny csak akkor fog mutatkozni, ha ennek az állapotnak vége lesz. Hogy azonban a miniszterelnök által benyújtott törvényjavaslat mérhetetlen károkat fog elhárítani, az olyan bizonyosság, mely elől ez országban senki sem zárkózhatik el.

A végleges rendezés kérdése későbbi időnek marad fenntartva és a miniszterelnök javaslata pontosan megállapítja ezt az időhatárt. Most az ország érdeke az ideiglenes rendezést követeli a törvényen kívüli állapot elkerülése végett és a legcsekélyebb rövidség nélkül az országgyűlésnek lesz fenntartva a végleges rendezés felett határozni. Azok az osztrák hangok, melyek Magyarország jogát és jogosultságát, hogy az önálló vámterületet 1903 előtt felállíthatja, kétségbe vonják, mert Ausztria Magyarország nemzetközi szerződéseit addig az ideig vannak kötve, Bilinszky volt osztrák miniszterelnök egy alaptalan és indokolatlan nyilatkozatára támaszkodnak. Ezt a személyes, hamis nézetet egyszer már alaposan megcáfoltuk és leghitelesebb értesítéseink alapján módunkban van arról biztosítani, hogy Magyarország joga az önálló vámterületre és az 1867. XII. t. c. 68 §-a szerint való önálló ren-

dezkedésére a nemzetközi gazdasági szerződések által a legkisebb csorbát sem szenved, hanem Magyarországra csupán azt az egy kötelezettséget rója, hogy a nemzetközi szerződéseket az önálló vámterület mellett is be kell tartania. Arra azonban, hogy a vámközösséget Ausztria és Magyarország közt fenn kell tartani, ezeknek a nemzetközi szerződéseknek a legkisebb befolyásuk sincs.

Midőn ma abban a helyzetben vagyunk, hogy a nemzeti párt határozatát egész hordereje szerint méltathatjuk és politikai tényképpen üdvözölhetjük, egyuttal kifejezést adunk annak a szilárd meggyőződésünknek, hogy a közjogi ellenzék sem fogja néhány elvakult igazgató kedvéért Magyarország tulsúlyát feláldozni és semmiképp sem fog vonakodni, hogy a tények kényszerítő hatalma előtt meghajoljon és később a végleges állapotok megteremtésében alkotmányos módon közreműködhesek.

A pécsi püspök installációja. A pécsi püspök installációja karácsony első napján nagy fényvel fog végbemenni, melyre az egyházmegye papsága már most nagyban készül. A javadalmak birtokbavétele, a püspöki igazgató és a kormány kiküldötte jelenlétében most történik. Hírlik, hogy Hettyey Sámuel felszentelésekor egy nagyobb alapítványt fog létesíteni.

Piret báró beteg. Bécsből táviratozzák, hogy Piret báró lovassági tábornok, Albrecht elhunyt főherceg főudvarmestere szívbajban betegedett meg. Báró Piret 77 éves.

Politikai hírek.

Kilépett képviselő. Budapest, decz. 13. Schmidt Károly képviselő levelet intézett Podmaniczky Frigyes báróhoz, melyben a szabadelvű pártból való kilépését tudatja.

Goluhovszki gróf kitüntetése. Bécs, dec. 13. A király Goluhovszki gróf külügyminiszternek a Szent István-rend nagykeresztjét adományozta. Az adományozás módja fölöttébb megtisztelő volt Goluhovszkira. A gróf épen kihallgatáson volt a királynál, a ki maga adta át első miniszterének az ő legelső rendjelét.

A „TORONTAI” tárczája.

Mádika menyasszony.

Édes szerkesztő ur!

Gyászszegélyű levélpapíron kellene e sorokat írnom, először azért, mert bucsút veszek a hajdan életnek ezer örömetől, másodszor pedig, hogy utoljára írok a szerkesztő urnaként Mádika, mert ezennel elfoglalja időmet a szerelem, mely boldogító nyugtatatlanság között váltakozik s nem enged időt a szerkesztő uralmátsághoz.

A világüregben minden fűszál a legkisebb pille is érez, így a papuska egyetlen bogárkájának sincsen megiltva, hogy egyszer ne szeressen, ez nem vétek ugye? Vagy ha az, hűhódjünk érte, hisz egy édes percert, az életnek egyedüli rózsájáért mennyien küzdenek, a kik nem rettennek vissza az ezeryi tövistől, mely utjait szegi. Mitől féljek hát én, a kinek élet göröngyeit a jó papuska és mamuska egyengeti, mert nekik nagyon fája, ha én valaha egy kicsi kis boldogtalanságot is éreznék. Én nem félek, mert én bátor vagyok, szerelmes vagyok, én szeretem a nap sugárt, melynek melegétől a bimbó rózsává leszen s egy jó kertész kezében, nem oly könnyen hervad az el. Oszkár, ugy értem, jó kertész leszek, mert ismeri a világnak minden növényeit, a legexotikusabb virágok között nevelődött, hol nemesbőnél nemesebb virágok nyíltanak, de egy

Papon megtetszett neki az egyszerű „Kaskalin”, az igénytelen „Mádika”.

A mamuska ugyanis azt óhajtotta, hogy barátjammal, Arankával menjünk el szedret szedni lekvárnak. Arankát azonban nem találtam otthon s így elhatároztam, hogy elmegyek magam, hogy a mamuskámat mentül több szedrett meglepesszem.

Mindenki bátor leánykának ismer, de most az egyszer nem nyilvánultam annak, sőt nagyon is remegtem, midőn az elhagyatott fak között találok magam. Egyszerre azonban egy alakot látok közeledni felém nagy könnyvel a kezében s az ő láttára némileg visszanyertem bátorságomat. Oszkár volt, a ki a meséből bujt elő és rögtön megismerkedett velem s nem engedett tovább egyedül boljongani a veszedelmes helyen.

Ettől az első perctől fogva boldogok voltunk annyira, hogy ő elfelejtett tanulni, én meg kosárkámot üresen vittem a mamuska elébe, akit szeder helyett egy völgyénnyel leptem meg.

Lehet, hogy a szeder nek jobban örült volna, de én bevalloztam neki, hogy Oszkárt még a lekvárnál is jobban szeretem, s erre tökéletesen megnyugodott.

Igen, édes szerkesztő ur, menyasszony vagyok, még pedig a legszerelmesebbek közül való. Ezen érzélem nagy változást idézett elő bennem, de annyira még sem vittem, hogy ostobaságokat ne kövessék el. Ezek napirenden vannak, számon bánom az igar, de utoljára is mindig újabbak keletkeznek, melyek részben a szerelemnek,

részben pedig a mamuska tanácsainak következményei.

Igy például, a mamuska arra tanított a napokban, hogy egy leánynak nem szabad nagyon elszármnia, ha szerelmes s én mint szófogadó kis leány, ehhez ragaszkodtam, persze megtoldva némi túlzásokkal.

Igy szombaton, tudva, hogy Oszkár délután meglátogat, elhatároztam, hogy Oszkár szívét próbára teszem.

A Muki hazáért, aki a papuska stacyel küldőre, megbíztam, hogy nekem szombaton délután a virágkereskedésből egy szép nagy csokrot hozzon fel, azon üzenettel, hogy a nagyságos urfi küldi a kisasszonynak. Hadd lássa Oszkár, hogy más udvarlóm is vannak.

Hűségesen meg is jelent Muki a csokorral az általam rendelt időben s midőn én örömet színlve a csokrot át akartam venni, Oszkár dühösen Mukira rohant, hogy mondja meg, ki a csokor küldője, mert különben agyonüti.

Majd meghaltam féltelmében, hogy Muki önvédelmére el fog árulni, de mégis igen szép karaktert mutatott, dacára, hogy csak 20 krt fizettem neki, nem szólt az a viláért se többet, mint:

— Nem tudom kérem alászan.

Oszkár azonban nem elégedett meg ezzel, sőt annyira megfélekedett magáról, hogy a szegény Mukit pofon ütötte. En sirtam és kiküldtettem a Julisnak, hogy a derék Mukinak, aki miattam mártíromságot szenved, gyorsan hidegborogatást hozzon, amit azonban ő a mártírok

Egy havi közigazgatás.

Nagybecskerek, december 14-én.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága tegnaptartotta Rónay Jenő főispán elnöke alatt rendes havi közgyűlést. Jelen voltak: dr. Dellmanich Lajos alispán, gróf Bethlen Miklós főjegyző, Braun Vilmos pénzügyigazgató, Hegedűs János anyakönyvi felügyelő, Poroszkay Béla m. főügyész, dr. Plechl Szilárd tiszti főorvos, Riesz Jakab tb. árvasszéki elnök, Steinbach Antal tanfelügyelő, Faur Kornél államépítészeti hivatalfőnök, Szilágyi Albert és Vinczehidly Ernő tb. főjegyzők, Veinrich Vilmos aljegyző, továbbá gróf Karátsanyi Jenő, báró Nikolits Feodor, Vinczehidly Issó, Babics József, Vécsey István, Csávossy Gyula, Steinitzer Géza és Karátsanyi Andor b. tagok.

A pénzügyigazgató jelentésére, a közigazgatási bizottság az adóbehajtás sikerének biztosítása végett kimondta a nagybecskereki polgármesterre a felelősséget.

Babics József, a büntönvizsgáló bizottság elnöke jelenti, hogy a nagy kiskindai fogházbeli állapotok immár tarthatatlanok lettek s felkéri a bizottságot, hogy tegyen ez ügyben érdemleges javaslatot. A bizottság erre elhatározta, hogy mielőtt megtenné az egészségrendőri intézkedéseket, felir az igazságügyi miniszterhez és megkéri, hogy orvosolja a jelzett bajokat.

Felir a bizottság azonkívül még a kultusz-miniszterhez is azon felekezeti iskolák ügyében, a hol a tanítók fizetése nincs még 300 frtra kiegészítve, vagy ha ez meg is van, de a behajtás eredménytelensége folytán nem kapják meg illetményeiket. A bizottság arra kéri a minisztert, hogy ezen felekezeti iskoláknak községi iskolákká leendő átalakítása érdekében tegye meg haladéktalanul az intézkedéseit.

A bizottság ezután áttért az egyes jelentések tárgyalására.

Braun Vilmos pénzügyigazgató jelenti hogy az 1897. évre szóló adókievítés teljesen befejeztetett, az 1898. évre vonatkozó adóösszeírás pedig megindított és folyamatban van. Az 1896. évi adófükönyvek az egy Cseenta községet kivéve, az egész vármegye területén le vannak sárva. Ennek lezárását az a körülmény gátolja, hogy az 1895. évi adófükönyv a volt községi jegyző ellen folyamatba tett büntetővizsgálati iratokkal a pancsovai törvényszéknél van s míg az vissza nem érkezik, az 1896. évi adófükönyv teljesen nem is lesz lezárható.

A lefolyt november hóban befolyt egyenes adóban . . . 684.823 frt
hadment. díjban . . . 16.252 frt.

A befizetés a múlt év hasonló havához képest
egyenes adóban . . . 65.573 frttal
hadment. díjban . . . 4.652 frttal

erőslelkűségével némán elutasított és egy újabb 20 filléres utraivalóval kiszaladt az ajtón.

Oszkár pedig ott állott és olyan volt, mint Peterdi valamelyik szerepében, hogy ő most mindjárt engem is megöl.

Szerencsére azonban ekkor jött be a mama és beleszólt a tragédiába:

— Te Mádi micsoda csokrot rendeltél te?

Ez még jobban megijesztett, mint Oszkár halál pillantása.

— Én . . . én . . . én . . . nem . . .

De hiszen a virágos üsléteből most hozzák a számlát, hogy te rendelted . . .

Oszkár ellágyult, mint egy kis bárány és azt mondta, hogy én nagyon eszes, de nagy imposztor is vagyok, hogy már is kezdem. Astán felcsapta a kalapját. Megijedtem:

— Hova siet el?

Boldogan szavalt:

— Fölkeresem a Mukit — adok neki öt forintot.

Lássa szerkesztő ur, ilyen tékozló uram lesz nekem.

Muki azóta megkapta az öt forintot, én boldog vagyok, az édes szerkesztő urtól pedig bucsut veszek azon fogadással, hogy ezentul sokkal komolyabban fogom viselni magamat, de ha véletlenül valami mégis előfordul, „Poste restante” tudatni fogom.

Addig maradok a szerkesztő urat folyton saklató.

Mádika.

esett, a mely körülmény az idei kedvezőtlen gazdasági viszonyokban leli magyarázatát.

November végén maradt hátralék egyenes adóban . . . 2,800.138 frt
hadment. díjban . . . 175.891 frt.

A hátralék az egyenes adónál 128.889 frttal emelkedett, a hadmentességi díjnál ellenben 281 frttal apadt.

Steinbach Antal tanfelügyelő bejelenti a tanügyi kinevezéseket, melyek november hóban történtek meg. A vallás- és közoktatásügyi miniszter — mondja a jelentés a továbbiakban — Szent-János és Nagy-Teremia községekben egyenként két-két tanteremmel bíró és két tanerő alkalmazása mellett megengedte, hogy állami elemi iskolát állítsanak fel, melyek létesítése tekintetében a további szükséges intézkedések most vannak folyamatban. Beterjeszti azonkívül kimutatását az iskolalátogatásokról: hét községben 12 iskolát, 24 tanostályt, 1 óvodát és 2 állandó menedékházat, összesen 27 tantermet látogatott a tanfelügyelőség. A községek nevei a következők: Valkány, O-Bessený, Szőregh, Ujszentiván, Ószentiván, Oroszlámos és Rábé. Az iskolák valamennyiében tanítatják a magyar nyelvet, a valkányi és ujszentiváni g. keleti szerb hitfelekezeti iskolákban azonban csak kielégítő eredménnyel, mire nézve a tanfelügyelőség az illetékes püspökség útján megette a kellő intézkedéseket.

Dr. Plechl Szilárd jelentése szerint a közegészségügyi viszonyok november havában nem javultak ugyan, de rosszabbra sem fordultak. A ragályos kórok a tifusz kivételével csökkentek. Bejelentetett 15 difteria, 54 kanyaró, 17 vérhány és 187 tifusz beteg. Egészségügyi intézkedésnek felemlítendő, hogy Tisza-Hegyesen egy önálló gyógyszerár létesítése engedélyeztetett. — Tudomásul vétetett még dr. Dellmanich Lajos alispán és a tiszti főorvos jelentése is, melyben tudtára adják a bizottságnak, hogy a múlt hónapban megvizsgálták a nagybecskereki fogházat és azt úgy az élelmezési, mint a közegészségügyi szempontból mintaszerű rendben találták.

Az állami főmérnök jelenti, hogy az állami közutak a még hengerlendő szakaszok kivételével igen jó állapotban vannak. A versetz-pancsovai állami közut 32-36 km. szakaszán a hengerlési munkálatok folyamatban vannak. Megjegyzendő, hogy a gőzhengerjáratok a folyó évben úgy az állami, mint a törvényhatósági utakon naponként átlag 14 frttal csekélyebb költséggel eszközöltetnek mint tavaly. A törvényhatósági közutakra vonatkozólag általánosságban hivatkozik a jelentés az előző havi jelentésben elmondottakra azzal, hogy az utak állapota általánosságban is javult. — A folyó évben mintegy 21 kilométernyi utszakszépítetett ki rendszeres hengerlés mellett közte 2 km. utközlappal. A kavicsolt és a teljesen kiépítetlen th. közutakon is nagyobb számú helyreállítási és utépítési munkálatok eszközöltettek, úgy hogy uti ügyben az eszközök elégtelensége dacára, határozott haladás konstátálható, noha az eredmény eléréséig a kedvezőtlen idő feletle megnehezítette, amennyiben egyes vállalkozók a kavicsszállításal redkivüli mértékben megkéstek. — A kereskedelmi miniszter által a párdányi járásban létesített közhasznú törvényhatósági távbeszélő hálózat, Párdány, Szerb-Ittebe és Ujpecs kir. postais távirda állomásoknál, valamint Dinyás, Fény, Gyülvész, Ivánda, Jánosföld, Otelek és Szerb-Szent-Márton távírások kezelésével is megbízott postahivatalok és tisztviselő központok a forgalomnak átadottak.

A királyi ügyész jelentéséből kivesszük a következő statisztikai adatokat: a nagybecskereki fogházban november hó végén maradt jogerejűleg elítélve 51 férfi, 13 nő; felebbezés alatt áll 6 férfi; ítélet nélküli vizsgálatlan fogoly 30 férfi, 6 nő; az összes letartóztatottak száma 87 férfi, 19 nő. A rabmunkából befolyt az állam részére 23 frt 86 kr, a munkások részére 53 frt 25 kr. Az elhasznált munkanapok száma 1217.

A bizottság legközelebbi ülése január 10 én lesz.

HIREK.

Tájékoztató.

December 27. A „Dél. tanítóegylet” v. l. ülése.

Dec. 27. A t. h. 6. vasutak rendkívüli közgyűlése.

Dec. 31. Az olvasókör szilveszter-estéje.

Január 7. Szerb négyzeti előadás.

Január 8. Izr. négyzet bálja.

Január 10. Közigazgatási bizottság.

A villamos világitással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órától nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanezen napokon urak részére este 6-8 óráig.

A főszolgabírói hivatalból. Szentgyörgyi Lajos honvédelmi miniszteriumi osztálytanácsos és Boros Béla segédtitkár négy napon keresztül vizsgálták meg a központi főszolgabírói hivatalban a törvénytelen távollévők és teljesen ismeretlen hadkötelesekre vonatkozó pühatolási iratokat s a vizsgálat befejeztekor legnagyobb elismerésüket nyilvánították Daniel Ferenc főszolgabírónak.

Az árvizkárosultaknak. A József egyesület elnöksége 1550 frtot küldött a torontálvármegyei árvizkárosultak segélyezésére, a melyből Fodorháza községnek 150, Monostornak 200, Ittvárnoknak 200 és Hertelendyfalvának 1000 frt jutott.

Névmagyarosítás. A m. kir. belügy miniszter megengedte, hogy Fischer Samu zombolyai posta és táviróhivatalnok vezetéknévét Halász-ra változtassa.

Eskütvő. Ma délután esküdött örök hűséget Osztie Béla, a közs. népiskola derék fiatal tanítója Pauer Valeria kisasszonynak, öz. Pauer Mária bájos leányának. A polgári aktust az egyházi szertartás követte a r. k. plébánia templomban, ahol számosan fejezték ki szerencsés kívánataikat a boldog fiatal párnak. A nász nagyok Dregits Miklós temesszabályozási felügyelő és Kécsai Virgil kistoráki községi jegyző voltak.

Karácsony és a pósta. Tekintettel a karácsonyi ünnepek alkalmából várható nagymérvű gyorsáru fogalomra, figyelmeztetjük a t. közönséget, hogy Budapestre rendelt gyorsáru szállítmányokat, különösen a gyors romlásnak alávetett élelmiszereket már folyó hó 15-től kezdve adja fel, nehogy az ünnepek előtti utolsó napokon feladásra kerülő tömeges gyorsáruk szállítása, értesítése, illetve házhoz szállítása zavarokra és késedelmekre szolgáltatson okot. Figyelmeztetjük még a t. közönséget, hogy különösen a Budapestre szállítandó gyorsáru csomagokat ne csak jellel és számmal lássa el, hanem azokra a címzett nevé t is olvashatóan ráalkalmazza.

Jótekonyság. A városunkban többoldalu jótekonyságáról általánosan ismert „Iskolagyermekbarát” segélyző egyesület a közelmúlt napokban összesen 59 szegény tanuló ruházott föl; még pedig 36 gyermeket teljesen, 23 gyermeket lábbalival. Ezek közül volt a közs. elemi iskolából 45 fiu, 9 leány; az állami polgári iskolából 3 fiu és a helybeli izraelita hitfelekezeti elemi iskolából 2 tanuló. Mint értesülünk, az egyesület anyagi viszonyai meg fogják engedni legközelebb újból oszt a szegény tanulóknak között ruházatot.

Egy apáca halála. Temesvárról írják, hogy a jászvárosi „Notre Dame” zárának gysza van. Tegnap hunyt el a rend egyik tagja, Mária Kornélia életének 48. évében. A közbecsülésben állott nővér a kézimunkát tanította.

A felekezeti iskolák. Nagyszentmiklósban mozgalmat indítottak a nyáron, hogy a hatféle felekezeti iskola állami kezelés alá kerüljön. A mozgalomnak, sajnos, nem volt meg a kellő eredménye, dacára, hogy a község nagyobb hozzájárulást szavazott meg. A kérdés pedig nagyon aktuális ismét, mert — mint levelezőnk írja — Nagyszentmiklós felekezeti iskolái mig egyrészen lehetö üresek, másrészen túlszűfoltak, úgy hogy olyan növendékek is vannak, kik szívesen járnának iskolába, de nincs hely hogy hová helyezték őket. Ha már most hozzá vesszük, hogy bizony nem kevés azok száma sem, kik dacára a kötelező iskolázatásnak, megkerülik a törvényt, sajátos eredményre jövünk. Hisszük azonban, hogy a tanfelügyelő ur nem ejtette el végleg a nagyszentmiklói állami elemi iskola kérdését, mert a község úgy tudjuk, mindenkor lehető hozzájárulásra kész, mint egyedüli modus vivendit, mely az iskolaköteles gyermekeket iskolához juttatja.

— **Carneval a láthatáron.** Nagyszentmiklósról írja levelezőnk: A farsangtól még néhány hét választ el, a híre azonban már erősen megelőzi őt. A jegyzők, Nagyszentmiklós járásának jegyzői, készülnek lázas izgatottsággal már most egy fényes bárra. A bál január 29-én a Feketes szállóban lenne és pedig jótékony célra, a jegyzői tanfolyam hallgatói segélyezésére. A belépődíjat család 5 frt, személy 2 frtra tervezik.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az „Iskolagyermekbarát” segélyező egyesület vezetősége ez uton is hálás köszönetet mond a következő adományokért: Eisenstädter Ignác né egy szék burgonya, Rónay Jenő 5 frt, Weisz Gyula, olvasatlan, Marton A., Knáb, dr. Kis János, Benkovich M. 1—1 frt; továbbá a Nagybecskereki takarékos és előleg-egylet gyűjtőjén: Nagybecskereki takarékos és előleg-egylet 10 frt, Franz J. L. 3 frt, dr. Stern, dr. Demkó Pál 2—2 frt; Napholtz Á. ost, Löwy Ignác 1—1 frt; Sebastian János, Ziemniczky Károly, Lissatz János, Szávits Sándor 50—50 kr.

— **Érdekes vadászat** volt a napokban Lovrinban, báró Lipthay Frigyes birtokain. A vadászatot részt vettek: Nákó Sándor gróf, Orcoy Elek báró, Szapáry Pál gróf, Rónay Ernő nagybirtokos, Lovassy Ferenc nagybirtokos, Görgey József ezredes, dr. Manasz György főispáni titkár, Schönvicsky Bertalan gimnáziumi igazgató, továbbá a házi ur és neje szül. Lázár Margit grófné. A vadász-társaság két hajtsában 993 nyulat lőtt. A lovri nóp százával nézte az érdekes vadászatot, mely után fényes ebéd volt a báró kastélyában.

— **Tömeges öngyilkosság.** Rejtélyes eset foglalkoztatja Szerb-Szent-Mihály községének lakóit, mely szélesebb körök érdekelt is felkeltheti. Tegnap este jelentést tettek a központi főszolgabírói hivatalnál, hogy a négy tagból álló Zónay család és egy ismerősük, ki szintén a házban tartózkodott, mérgezési tünetek között haldoklik. Tullics György tb. főszolgabíró és dr. Hirschl Mór körorvos rögtön kimentek Szent-Mihály községébe az orvos élesztési kísérleteinek sikerült négy emberéletet megmenteni, a család fő azonban már kiadta lelkét mire a bizottság a helyszínére ért. A mérgezést minden valószínűség szerint a szobában talált kámforszeszszel és amoniakkal követték el. Hogy a család öngyilkosságát szándékozott elkövetni, kitűnik abból is, hogy az élesztési kísérleteknek mindnyájan ellenszegültek, a család barátja azonban a városi urak megérkezésekor feltűnés nélkül — ellillant. Ilniczky vizsgálóbíró, valamint dr. Fialovsky és dr. Magyar törvényszéki orvosok ma mentek ki Szent-Mihályra a vizsgálat és illetve boncolás megejtése végett.

— **Állatbetegségek.** M. Czernya, Ivánda és Gyülvész községekben föllépett a marhaállományban a száj- és körömfájás, a minek következtében a nevezett községek határát zár alá helyezték. — Szerb-Klárin és Nagyszentmiklóson pedig megszűnt a sertésvész, így a két község felszabadult a sertészár alul.

— **Veszett eb.** Zombolyáról írják, hogy egy ottani lakos kutyája a napokban megveszett, a miért is azonnal lebunkózták, a zombolyai kutyákra és macskára pedig negyven napos zárt rendelkezés el.

— **Csendélet a falun.** Ó Bébán a minap este három fiatal suhanc dalolgatva ment az utcán, mikor az utca sarokról Tibisán Juon oláh legény ötdmagával egyszerre megtámadta őket és ütni venni kezdtek. A fiatal legények közül kettőnek sikerült elmenekülni, a harmadikat, Mészáros J. t azonban oly kegyetlenül megverték, hogy a szerencsétlen fiatal embert reggel felvére fagyva találták fel, fején tele zúsdásokkal. A fiatal ember alig a gyógyul fel sérüléseiből, pedig mint Tibisán és társai elbeszéltek, csupán pajzanságból rá akartak ijeszteni a dudolható magyar fiukra.

— **Borzasztó ut.** A zsebelyi gyilkost, Gereu Jozsimot, a kit gyilkosság miatt tízenkét évi fegyházra ítélték, ma szállították Temesvárról Illavára. A borzasztó utat csörgő láncok közt teszi meg az elvetemült lélek.

Színház és irodalom.

— **Színházi hír.** Érdekes színházi estéje lesz holnap a nagybecskereki közönségnek, akkor tartja ugyanis jutalomjátékát a Böregérben a társulat széptehetségű karmestere Várad Aladár. A színházba járó közönség sokkal jobban ismeri már Váradit, a ki szép sikert ért el nálunk is a „Tacsók” operettejével, semhogy külön kelene ajánlanunk a pártfogásába. Részünkről bizton reméljük, hogy holnap zsufolt ház nézi végig az előadást, annál is inkább, mivel Alfréd szerepét Nocker János karnagy éneki, a ki tavaly Hoffmannban bizonyította be, hogy a színpadon is megállja helyét.

— **A délvidéki színtársulat Nagybecskereken.** A jelenleg Nagybecskereken működő színtársulat több oldalról hangzottatott kívánságuk megfelelőre, három héttel meghosszabbította itteni vendégjátékait. A téli szezonnak különösen azon körülmény kölcsönöz nagyobb érdekességet, hogy a társulat vezetője, Peterdy Sándor, alkudozásokat folytat néhány előkelő budapesti művésznel, kik már a jövő héten kezdik meg a vendégszereplést. A nagybecskereki közönség tehát néhány igen érdekes színházi estének néz elébe.

— **Páratlan siker.** A magyar zsurnalisztika rohamos lépésekkel halad előre s úgy mennyiségre, mint minőségre nézve ma már bátran felveheti a versenyt a külföldi hírlapirodalommal. Budapesten 28 politikai napilag jelenik meg, tehát éppen kétszer annyi, mint a sokkal népesebb Bécsben. Daczára ezeknek az elég kedvező viszonyoknak, mégis páratlan a maga nemében az a siker, a melyet Mikszáth Kálmán lapja pár heti fennállás után felmutatni képes. Mikszáth Kálmán neve nagyon jól hangzik az országban s szépirodalmi munkái, meg politikai cikkei és apróságai a T. Házból gazdaggá tették egy budapesti újságnak a kiadóját. De a kit a magyar közönség szeret, az meg van szeretve. Mikor nyilvánossá lett, hogy Mikszáth lapot indít s közvételű munkatársak névlajstromát, csupa elsőrangú fényes tollú ismert újságíró, tömegesen jelentkeztek az előfizetők. A bizalom oly nagy volt, hogy mielőtt az Országos Hírlap megindult volna, több előfizetője volt, mint sok már létező lapnak. A közönség sokat várt az újságtól s mégis meg volt lepetve attól, amit kapott. Valami szokatlanul higgadt, józan és előkelő hang vonul végig az Országos Hírlapon, anélkül, hogy a lap nagyképű volna. Az első napon már, a mikor megjelent, az újságírás technikája szempontjából oly tökéletes volt, mintha már a 20. életévét betöltötte volna. Rovatainak beosztása osztatlan tetszésben részesült s már is megvan a maga sulya és napról napra növekedik tekintélye. Még pedig két okból. Először, mert hírszolgálatát feltétlenül autentikus és másodsor, mert mindenben és mindenkor az igazat írja meg. És ebben az erényében rejlik ennek a lapnak a nagy jövője.

— **Mulató gentry** címmel Gottier Lajos egy kötet elbeszélést adott ki. A vidéki gentry-társadalom természetrajza ez a kötet s éles megfigyeléssel, ügyes tollal van megírva ennek az érdekes világnak sajátos légköre. A vidéki magyar gentry-társadalom olyan érdekes, annyi gentry jár köztünk s mégis annyira ismeretlen az ő igazi gondolkodásuk, lelki életük, házi tűz helyeik, hogy azt csak az rajzolhatja meg igazán, aki abban a külön társadalom nőtt föl. De ezek az emberek aztán ritkán vesznek kezükbe tollat s ha néha napján leülnek íróasztaluk mellé, akkor is politikai cikkeket vagy párba-jegyzőkönyveket írnak. Ezért érdekes Gottiernek ez a köteve, mert benne finom megfigyeléseket találunk s mert egészen új emberekkel ismert meg. A kötet ára egy forint 20 krajcár.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése december 14-én.)

Budapest, dec. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén folytatta a mezei munkások jogviszonyainak szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Az első szónok Kalocsay Alán, Székesfejérvár képviselője volt, ki ezuttal tartotta meg szűzbeszédét, elfogadásra ajánlva a javaslatot. Utána

Blaskovics Ferenc és Ágoston József beszéltek, mindketten a javaslat mellett.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter reflektált ezután hosszasan a benyújtott határozati javaslatokra. Tiltakozik azon szemrehányás ellen, mintha a munkások között elhanyagolnák a vallásosság ápolását. Ez nem áll. Szónok rámutat arra a tényre, hogy éppen a klerikális államokban szokott a szocializmus a legerősebben kifejlenni. A tüntetésként nem fél, mert azokkal nem lehet őt terrorizálni. (Helyeslés jobbfelől). Részletesen vitatkozik ezután az ellenzéki kifogásokkal. A javaslatot elfogadásra ajánlja. (Eljenzés).

Visontai Soma személyes felszólása után

Bethlen András gróf, a volt földművelési miniszter szólalt fel, egyes határozatok enyhítését kívánva.

Mócsy Antal beszélt még a javaslat mellett, mire a vita folytatását holnapra halasztották.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, dec. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ő felsége ma külön kihallgatáson fogadta báró Bánffy Dezső miniszterelnököt.

A tőzsdéről.

Budapest, dec. 14. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Buzában a kínálat lanyha, a malmok tartózkodnak, az árak alacsonyok. — Kötetett:

Rozs tavaszra	9:11— 9:13
Buza márcz.-április	11:74—11:76
Tengeri május-junius	5:34— 5:36
Zab	6:35— 6:36

Zóna-előadás fél helyárrakkal

Városi színház.

N. Becskerek, ma kedden 1897. dec. 14-én a délvidéki színtársulat által adatik:

Nebántsvirág.

Operette 3 felvonásban. Irták: Meilhac és Millaud, zenéjét szerző: Hervé. Fordította: Ewa Lajos és Rákossy Viktor. Karnagy: Várad Aladár.

Személyek:

Denise de Flavigny — — — — —	H. Serfőzy Etel
Chateau Gibus őrnagy — — — — —	Füredi Károly
Szinigazgató — — — — —	Óváry Jenő
Celestin — — — — —	Halasi Béla
Floridor — — — — —	Zajonghi Elemér
Fernand de Champlatreux — — — — —	Havasi Ferenc
Loriot, őrmester — — — — —	Radnai György
Gusztáv — — — — —	T. Nádassy J.
Róbert — — — — —	Pásztor János
Rendező — — — — —	Havasini
Fejedelemsasszony — — — — —	Termeesi Gizella
Kapusnő — — — — —	Béresi Mari
Corinna — — — — —	

Kesdote este 7 1/2 órakor.

Nyilttér.*

F. évi november hó 11-én este Béga-Szt. György község utcáján 6 drb kitöltetlen 6000 frt értéket képviselő váltóürlapunk veszett el, a melyek Beierlein József és Tilljung Konrád által voltak aláírva. Nehogy ezen ürlapok hivatlan egyének által kitöltve és pénzintézetekhez benyújtva azok által honoráltassanak, tisztelettel felkérjük ezuton a n. t. környékbeli pénzintézeteket, miszerint a fentemlített ismertető jelekkel bíró váltókat figyelmen kívül hagyni és az azokat benyújtó egyént esetleg letartóztatni sziveskedjék.

1091—3.2 Bégaszentgyörgyi gőzmalom.

*) Az e rovat alatt közöltéket nem vállal felelősséget a szerk

Hirdetések.

Hirdetések

felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

Torontái helyi érdekű vasutak részvénytársaság

11212/897. szám.

Meghívó.

A torontái helyi érdekű vasutak részvényeseinek 1897. évi december hó 27-én délelőtt 10 órakor Nagy-Becskereken a megye székházában tartandó

rendkívüli közgyűlésére.**Tárgy:**

Az eddig kibocsájtott és ujonnan kibocsájtandó elsőbbségi kötvények egyesítése feletti határozathozatal.

Részvények a társasági főpénztárnál vagy Torontáivármegye főpénztárnál teendők le.

Kelt N.-Becskereken, 1897. évi decz. 5.

Az igazgatóság.

16. §.

A közgyűlésen minden tíz törzsrészvény és minden tizenöt elsőbbségi részvény birtokosát egy-egy szavazat illeti meg. Szavazat egyenlőség esetében pedig az elnök szavazata dönt; több mint száz szavazat egy személyben nem egyesíthető.

Azon részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen vagy képviselőik által részt venni kívánnak, tartoznak részvényeiket a még le nem járó szelvényekkel együtt 8 nappal a közgyűlés megtartására kitűzött határnap előtt a társaságnál vagy az igazgatóság által meghívási hirdetményben kijelölt helyekre letenni.

A letett részvényekről elismervény adatik, mely igazolásul szolgál a közgyűlésen való részvételre.

Az államkincstár, Pancaova város közönsége és Torontáivármegye a társaság közgyűléseire szavazataikat a birtokukban lévő részvények arányában egy-egy megbízott által is gyakorolhatják, részvényeiket pedig letenni nem tartoznak.

1076-1.1

(Utánnomást nem díjaztatik.)

11879. kig. szám 1897.

1072-3.1

Pályázati hirdetmény.

Községi kataszteri nyilvántartói állásra, mely kinevezés útján lesz betöltendő.

Szakavatottság igazolandó.

A szerb nyelv bírása kívánatos.

Évi fizetés 600 fit (Hatszáz forint.)

Kelt Mokrinban, 1897. évi dec. 5 én.

Elöljáróság.

6881. sz. tkv. 1897.

1050-1.1

Arverési hirdetmény és feltételek.

A perlaszi kir. jbiróság mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán a m. kir. államkincstár javára 148 frt 06 kr. tőke, ennek 1894. évi május hó 18 től járó 6% kamata, 12 frt 25 kr. eddigi, az 1 frt 15 kr eszményi bélyeggel, 10 frt 85 kr jelenlegi s a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881: LX. t. cz. 144. §-a alapján s 146. §-a értelmében Szimonovics Luka, Dina, Drága, kk. Szimonovics Gyóka, Dusan és Joszim botosi lakosok ellen. az ezen kir. jbiróság területén Idvor község határában fekvő és az idvori 941. sz tkvben foglalt:

1. 31. hrsz. 618 □-öl szőlőre 216 frt;

2. 52. hrsz. I. dűllőbeli 1⁸⁹⁹ hold szántóra 186 frt;

3. 52. hrsz. II. dűllőbeli 1⁸⁹⁹ hold szántóra 318 frt;

4. 52. hrsz. III. dűllőbeli 1⁸⁹⁹ hold szántóra 174 frt;

5. 18. hrsz. 400 □-öl kertre 39 frt becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezenel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Idvor község-házában 1897. évi december hó 30-án d. e.

9 órakor fog megtartani a következő ugy a tkvi hivatalban, mint az Idvor községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

A kir. jbiróság tkvi oszt. Perlaszon, 1897. évi augusztus hó 31-én.

Tóth,
kir. aljbiró.

H i r d e t m é n y.

Miután a „Lázárföldi új takaré- és előlegezési szövetkezet“ felszámolás alatt áll, felkérnek ezennel annak hitelezői és adósai, miszerint 1898. évi június hó 20-ig követelésüket bejelenteni vagy tartozásukat törleszteni sziveskedjenek.

Kelt Lázárföldön, 1897. dec. 10 én.

1036-3.1

A felszámoló bizottság.

3471. kig. szám 1897.

1093-2.1

Pályázati hirdetmény.

Torontáivármegye csenei járásban bekebelezett Gyertyámos nagyközségben a rendszeresített irnoki állás betöltendő.

Az irnoki teendőkhez tartoznak első sorban a felek lakásán kézbesítési, másodsorban a végrehajtási és harmadsorban irodai teljesítések.

Felhivatnak pályázók, hogy 30 frt havi fizetéssel javadalmazott állásra kellően felszerelt kérvényeiket f. hó 24-ig alulirt községi előljárásnál, ki az alkalmazást eszközöli, nyújtsák be.

A német nyelvben és jegyzői teendőkben jártassággal bírók előnyben részesülnek.

Kelt Gyertyámoson, 1897. évi dec. hó 13 án.

A községi előljáráóság.

11071. kig. szám 1897. A nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járásba bekebelezett Kis-Zombor községbe, melyhez Porgány és Ferencszállás községek tartoznak, a körjegyzői állás nyugdíjazás folytán megüresedett, erre ezennel pályázatot hirdetek.

A kérdéses állással Kis-Zombor község részéről 800 frt, Porgány részéről 144 frt és Ferencszállás részéről 100 frt készpénz fizetés, négy szoba, konyha, kamara, cselédszoba, pincze, padlás, tehén és loistálló, sertésólból álló, szabad lakás, szabályrendeletileg megállapított napidíj és a jegyzői magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak vannak egybekötve.

Felhívom mindazokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §-ában megállapított minősítések, eddigi alkalmazásukat igazoló kellőleg felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi december hó 25-éig annál inkább nyújtsák be, mert a későbbben beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választást Kis-Zombor község-házánál 1897. évi december hó 29-én d. e. 10 órakor fogom megtartani.

Nagy-Szent Miklós, 1897. dec. hó 4 én.

1070-3.1

Hadfy Károly,
főszolgabíró.

12423. szám. 1897.

1094-1

Arverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a nbecskereki városi gymnasiumi pénztár Kirtyánszki Józsa és Danicza mint Kirtyánszki Gyorgye örökösei és Kirtyánszki Mária nbecskereki lakosok végrehajtást szenvedők elleni 48 frt 44 kr. tőkeköve

telés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területében levő N.-Becskerek község 1014. sz. tkvben 1727. 1728. hrsz. a. felvett 1075. ö. i. sz. ház 510 □-öl beltelekkel 666 frt kikiáltási árban 1898. évi január hó 19-ik napjának d. e. 10 órájkor ezen kir. tszék tkvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kifizetőt ennek szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 10%-át, vagyis 66 frt 60 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt magy. kir. ig. miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órákban ezen kir. trvszék tkkönyvi irattárában és a nbecskereki városi tanácsnál megtekinthetők.

Kelt N.-Becskereken, a kir. törvszék tkvi hatóságánál, 1897. évi nov. hó 1-én.

Szilágyi,
kir. tszék bíró.

9794/1897. szám.

1075-2.1

Pályázati hirdetmény.

Elhalálozás folytán megüresedett csávosi körszülésznöi állásra, mely körhöz Csávós, Gaád és Fodorháza községek tartoznak, pályázatot hirdetek. Felhívom mindazokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényüket kellőképp felszerelve alulirotnál legkésőbb december hó 30-ig annyival is inkább adják be, mert a később beérkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás javadalmazása 90 forint évi fizetés, minden egyes szülési esetenél történt segédkezésért 1 frt, a szegényeket azonban díjtalanul tartozik kezelni. A magyar nyelven kívül a német és szerb nyelv bírása kívánatos.

Módos, 1897. dec. 4-én.

Dr. Gyertyánffy Jenő,
főszolgabíró.

Butorozott szoba.

A vármegyháza közvetlen szomszédságában egy csinosan butorozott igen tágas szép

szoba

1898. január 1-vel kiadó.

Felvilágosítást ad Keresztes Aladár.

1092-1.1

Karácsonyfák

1090-3.1

kaphatók

Ró'sa Béla

kereskedőnél

Nagy-Becskereken.